

Vi viser til henvendelse vedrørende spørsmål om juridisk ansvar for en folkehøyskoleelev i forbindelse med helseoppfølging. Problemstillingen er ikke regulert i folkehøyskoleloven, og vi viser til at juridiske problemstillinger av helserettslig karakter ligger utenfor Utdanningsdirektoratet sitt mandat og ansvarsområde. Som det fremgår av redegjørelsen under forstår vi imidlertid regelverket dithen at det er oppholdskommunens ansvar å tilby nødvendige helsetjenester.

Spørsmålet om hvem som har plikt til å yte helsetjenester reguleres i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1:

«Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.»

Bestemmelsen pålegger kommunene en plikt overfor alle personer som «*oppholder*» seg i kommunen, i de tilfellene hvor helse- og omsorgstjenester er «*nødvendige*».

1) Har kommunen plikt til å yte helsetjenester overfor folkehøyskoleelever med bostedsadresse i andre kommuner?

På bakgrunn av ordlyden er det nærliggende å tolke helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 dithen at kommunens plikt gjelder overfor alle personer som befinner seg innenfor kommunens grenser til enhver tid. I forarbeidene presiseres det imidlertid at det kreves en viss varighet på oppholdet for at plikten skal inntre, avhengig av hvilken tjenestetype som kreves. Kommunen vil for eksempel ikke ha plikt til å yte tjenester overfor en person som er bosatt i en annen kommune, men som reiser til nabokommunen i den hensikt å motta helsetjenester. I forarbeidene legges det likevel til grunn at kommunens plikt omfatter personer som oppholder seg kortvarig i kommunen, for eksempel i forbindelse med ferie (Prop.91L (2010-2011) s. 486).

For personer som oppholder seg i kommunen over lengre tid, for å gå på skole eller studere, er det naturlig å tolke regelverket dithen at kommunen har en plikt til å yte «*nødvendige helse- og omsorgstjenester*». På bakgrunn av en slik forståelse vil ikke oppholdskommunen kunne henvise en person som søker helse- og omsorgstjenester til andre kommuner, selv dersom vedkommende har registrert bostedsadresse i en annen kommune. Etter vår oppfatning vil dermed folkehøyskoleelever som bor på skolens internat ha krav på helsetjenester i den kommunen som internatskolen ligger i.

2) Hvilke helsetjenester har kommunen plikt til å yte?

Kommunens ansvar etter § 3-1 omfatter helse- og omsorgstjenester som er «*nødvendige*». I forarbeidene utdypes det at nødvendighetsvilkåret må ta utgangspunkt i en faglig forståelse der «*nødvendig*» først og fremst refererer seg til den enkeltes nød. (Prop.91L (2010-2011) s. 162).

I § 3-1 andre ledd presiseres det at kommunens ansvar gjelder overfor «*alle pasient og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.*».

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	IBAN: NO8876940510879
		Org.nr.: NO 970 018 131	BIC/SWIFT DNBANOKK

Etter vår vurdering favner bestemmelsen vidt, og omfatter alle former for helsehjelp som er begrunnet i et reelt behov. Denne forståelsen innebærer at når folkehøgskoleelever har behov for profesjonell helsehjelp, så vil oppholdskommunen ha ansvar for å tilby tjenester som imøtekommer behovet. Vi understreker imidlertid at spørsmålet ligger utenfor lovverket som Utdanningsdirektoratet forvalter. For konkrete avklaringer i forbindelse med spørsmålet henviser vi til Helsedirektoratet, som har ansvar for å forvalte helse- og omsorgstjenesteloven.

Vennlig hilsen

Anders Våge
førstekonsulent